

NYORD

Sverka din minnespinne

BIRGITTA LINDGREN

Att 2006 var valår satte sina spår i ordförrådet med nystartsjobb och andra ord. Men vi fick också rondellhundar. Birgitta Lindgren, ansvarig för Svenska språknämndens nyordsarbete, redovisar här ett urval nyord.

Det gångna året var valår. Vi fick slagord som *nystartsjobb*, *flexidari-tet*, *vårdlots* och *vårdvisare*. I debatten kunde man likt president Bush drämma till motståndare med ordet *latteliberal*. Regeringsskifte med nya bestämmelser orsakade att man skyndade sig att anlägga *Odellplattor* till planerade nybyggen.

I *bloggsfären* frodas *medborgarjournalistik*, och man kan tjäna pengar på *betalbloggar*. Dessvärre döljer sig där och på chattsidor också *gromare*, vuxna som på olika sätt söker locka unga för att utnyttja dem sexuellt. Ett annat brott som drabbar unga är *bötning*, där man tvingas betala en påhittad skuld. I teknikens värld har vi fått datorminnen så små att de kallas *minnespinnar* och *minnesprickar*. Snart har vi

mobil-tv, och mobilerna behöver skyddas i en *mobilstrumpa*. Barnuppfostran fortsätter intressera. Tidigare har vi noterat den överbeskyddande *curlingmamma*. Nu har vi ytterligare ett målade ord för detta, *helikoptermamma*. För hbt-världen är regnbågsflaggan symbol, och det har avsatt ord som *regnbågsbarn* och *regnbågskväll*. En förvirrad debatt pågick om den svenska som talas ibland i de invandratäta förorterna. Vid sidan om det nedsättande *blattesvenska* dök *miljonsvenska* upp, avsett som ett positivt uttryck. Som ordbildning är inte ordet *rondellhund* märkvärdigt, men som företeelse har det väckt förtjusning som uttryck för kreativ folklig konst och som protest mot skadegörelse av offentlig konst. En sådan hund får man *curla*.

Så slutligen en varuupplysning. De ord som tas med i listan är ett litet urval. Hur många ord som kommer varje år går inte att fastställa. De som väljs ut behöver inte alltid uppvisa någon hög frekvens. Det vore orimligt att kräva av nya ord. Det årtal som sätts ut är årtalet för det tidigaste

belägg vi har funnit för ordet (i den angivna betydelsen). Vi är tacksamma för påpekanden om någon kan hitta ännu äldre belägg.

andrafiering det att framställa någon som "den andra", d.v.s. något främmande. 2006

- Nationen utbildas till att införliva föreställningen om ett normalt "vi" och ett onormalt "dem" [...] Detta är en systematisk andrafiering (det vill säga att göra människor till de andra) som är inbyggd i skolans dagliga och pedagogiska arbete. Diskriminering, andrafiering och exkludering av elever med invandrarbakgrund är en del av utbildningssystemets arbetssätt. *Dagens Nyheter* 11.4.2006

betalblogg blogg som besökare får betala för att komma åt. 2006

- För 69 kronor får man följa hur Linda Skugge odlar sin trädgård och hur hennes gravida mage växer. Bloggen "Saker som växer" är Sveriges första betalblogg. *Borås Tidning* 27.4.2006

blattesvenska nedsättande: 1. svenska som någon talar som håller på att lära sig svenska 2. en multietnisk variant av svenska. 2003

- En debatt om språk kan ibland ha flera på grund av kommunikationssvårigheter. Det var vad som hände när litteraturprofessorn Ebba Witt-Brattström och Gringos chefredaktör Zanyar Adami i våras grälade om svenskundervisning för invandrare. Witt-Brattström tyckte att regeringen gav signaler om att invandrare bara behövde lära sig lite lagom "blattesvenska". Adami ville i stället försvara "blattesvenskan"

och jämföra den med en dialekt som skånskan. *Sydsvenska Dagbladet* 25.11.2006

[jämför *miljonsvenska*]

bloggosfär det samlade utbudet av bloggar. 2004

- Om konkurrensen mellan kvällstidningarna är hård så är konkurrensen om uppmärksamhet i bloggosfären knivskarp. *Expressen* 20.5.2006 [da. *blogosfære*, no. *bloggosfære*]

bröllopskoordinator person som tar hand om det praktiska inför ett bröllop (kläder, lokal, meny, inbjudningar m.m.). 1992 (om USA).

- Då var det prinsessstårta som gällde. Nu finns det över femtio olika tårter att välja mellan, säger Tove Leijon. Hon är bröllopskoordinator, ett yrke som fortfarande är ganska nytt i Sverige, men som i USA har funnits länge. *Dagens Nyheter* 15.4.2002

buda ökad anv.: lägga bud (på vara som bjuds ut till högstbjudande)

- Spekulanterna har ungefär en vecka på sig att buda. *Dagens Nyheter* 27.6.2005

bötning vard.: rån som utförs som indrivning av föregiven skuld. 2004

- En 16-årig kille från Biskopsgården åtalas för att försökt genomföra en så kallad bötning. Utan att ha en skuld att hänvisa till krävde den misstänkte 1000 kronor av en jämnårig yngling. Om du inte betalar så får du se vad som händer nästa gång vi träffar på dig, påstås 16-åringen ha sagt. *Göteborgs-Posten* 13.9.2006

curla skämma bort. 2005

- Flera kändisföräldrar har trätt fram och erkänt att de curlar [...] det är en klassfråga om man har möjlighet och resurser att sopa banan för sina barn. *Ordfront magasin* 26.5.2005
  - Sluta curla för era män, kvinnor! Du packar dagispåsen, trots att det är din partner som lämnar på dagis. [...] Grattis, du är en fullfjädrad curlingpartner som sopar banan framför din respektive. *Aftonbladet* 15.12.2005
- [till *curlingförälder* 2004 i *Språkvård* 2005/1]

cykelbox utrymme för cyklist vid ett trafikljus. 2006

- Cykelbox innebär att cyklisterna ges mer utrymme vid trafikljus och att bilisternas stopplinje förflyttas bakåt. Orsaken är olyckor där lastbilar vid högersväng inte sett cyklister som står jämsides. *Informationsfolder från Vägverket* 2006

drevkultur den mentalitet som yttrar sig i medial drevjakt. 2006

- Ett inslag om hur våra grannländer ser på den nya svenska regeringen och avgående ministrar flyttade fokus från licensskolk och obeskattad arbetskraft till den "drevkultur" som finns i Sverige. I både Danmark och Finland ska det till betydligt mer för att fälla en minister. *Svenska Dagbladet* 20.10.2006

FAR förkortning för *fysisk aktivitet på recept*. 2004

- Även sjukvården har anammat allt mer förebyggande friskvård. Genom FAR, fysisk aktivitet på recept, kan man via läkare ordinerar motion som medicin, ibland i kombination med lä-

kemedel. *Gotlands Allehanda* 18.1.2006
[jämför *receptmotionär*]

fjärrnyckel elektronisk dosa som man öppnar billäs med. 2006

- Bra att tänka på inför långresan [...] Låssprej & cigaretttändare (om fjärrnyckeln skulle lägga av). *Svenska Dagbladet* 18.2.2006
- [*fjärrläs* om elektroniskt styrd lås för bil är äldre]

flexicurity arbetsmarknadspolitik avsedd att skapa både flexibilitet och trygghet. 2001

- I korthet kan man säga att flexicurity är en kombination av det finmaskiga, nordiska, sociala skyddsnätet och en närmast anglosaxisk arbetsrättslagstiftning. Utgångspunkten är att det bara är bra om ett jobb försvinner så länge det ersätts med ett annat, ännu mer produktivt. *Borås Tidning* 26.10.2006
- [från da. bildat till eng. *flexibility* 'flexibilitet' och *security* 'säkerhet']

flexidaritet socialpolitik avsedd att skapa både flexibilitet och välfärd. 2006

- Flexidaritet centerens nya honnörsord. [...] I manifestet talas om en förnyad välfärd och här myntas ordet "flexidaritet" – en kombination av solidaritet och flexibilitet. *Dagens Nyheter* 3.8.2006
- [slagord hos centerpartiet i valet 2006]

friva förkortning för *fri visstidsanställning*. 2006

- Arbetsrätten i valet: Kontroversiella nyansskillnader [...] I korthet och i punktform handlar riksdagsvalet om följande: 1. Tidsbegränsad anställning ska få förekomma som vikariat, av ålderspensionärer samt som fri viss-

tidsanställning, så kallad friva. *Personal & Ledarskap* 2006/7-8

fulbryt känslan att man vill bryta ihop när man ser sig i spegeln vissa dagar. *Egenpåhittat ord, inskickat till Språkrådet* 17.10.2006 av Marianne Olsson

genuspedagog pedagog med inriktning på jämställdhetsfrågor. 2002

- Genuspedagog är ett helt nytt yrke i Marks kommun. Jag ska inspirera pedagoger att jobba med jämställdhet, säger Margareta Westling som har arbetat på sin nya tjänst i tre månader [...] en dag i veckan ägnar hon åt jämställdhetsarbete i sin nya roll som genuspedagog. Hon har en utbildning i genusvetenskap från Göteborgs universitet och ska fungera som en handledare för andra pedagoger i kommunen. *Hallands Nyheter* 3.11.2006

genuskänslig uppmärksam på olika behandling av kvinnor och män. 2006

- Allt hade alltså varit frid och fröjd om det inte vore för filmens möjliga könsbild – det är inte bara animationsstilen som är hämtad från 40-talet. Jag är vanligtvis inte genuskänslig, men som pappa vägrar jag att ställa upp på de nästan sektartade hyllningarna till moderskapet i *Bambi 2*. *Borås Tidning* 24.2.2006

geocaching skattjakt med hjälp av gps-mottagare. 2001

- Fascinationen för ny teknik återkommer också i ett nytt intresse, geocaching. Folk gömmer en låda ute i naturen på en plats som de gillar. Sedan lägger de ut koordinaterna på nätet och med hjälp av en gps-mottagare kan man

leta upp lådan och skriva en hälsning. *Sydsvenska Dagbladet* 3.11.2006
[även i da. och no.]

groma (uttal med o som i *sol*) söka kontakt med unga via nätet i syfte att utnyttja dem sexuellt. 2006 – **gromare** person som ägnar sig åt gromning. 2006 – **gromning** det att groma. 2006

- En artikelserie om kontaktförsök på internet som vissa män utsätter barn och ungdomar för i sexuellt syfte. DN lanserar nu ett svenskt ord för detta: *gromning*, efter engelskans *grooming*. Den som *gromar* en flicka eller pojke via internet gör sig skyldig till *gromning* på nätet. *Dagens Nyheter* 11.5.2006, Gert Svensson
[försvenskad form av eng. *grooming* eg. 'sköt-sel, vård, trimning']

heja(r)klacksjournalistik journalistik som okritiskt hyllar någon. 2004

- Sportjournalister ska alltid blåsa upp en ballong, som de sedan älskar att sticka hål på. Först höll man på i tre månader och skrev om hur bra allt skulle gå för Sverige och sedan krävdes det bara 90 minuter mot Trinidad och Tobago för att allt skulle bli ödelagt. Jag kallar det hejarklacksjournalistik. *Metro* 26.6.2006

helikoptermamma överbeskyddande mamma. 2005

- Nu varnar experter för helikoptermammor som hela tiden övervakar, skyddar och sköter sina barns liv. [...] Hjälp barnen att hantera motgångar på egen hand. *Expressen* 8.11.2005
- Helikoptermammor är morsor som ständigt kretsar kring de vuxna barnen, oförmögna att släppa taget om dem.

[...] Efter debatten om curlingföräldrar lanseras begreppet helikoptermödrar i Storbritannien, skriver den brittiska tidningen Daily Mail. *Aftonbladet* 8.11.2005

[efter eng. *helicopter mother*]

hemmadagis eftersyn av eget barn i hemmet mot kommunalt vårdnadsbidrag. 2004

- Om dagis behöver 100 000 kronor för att ta hand om ett barn, men föräldern klarar jobbet för en lägre summa, så kan väl uppdraget gå till den som utför det billigast? [...] Ju fler och yngre barn familjen har, desto billigare blir "hemmadagiset" för samhället. *Expressen* 16.11.2004

IVPA förkortning för *i väntan på ambulans*, förstahjälpen vid en olycka. 2001

- I väntan på ambulansverksamheten (IVPA) innebär att två brandmän från närmaste räddningsstation med särskild utbildning och utrustning och i ett mindre fordon rycker ut för att ge första hjälpen vid sjukvårdslarm i avvaktan på att ambulans med mera avancerade vårdresurser anländer. *Falu-Kuriren* 28.7.2001

Kalle Anka-logistik det att ordna julaf-tonens aktiviteter så att man hinner se på Kalle Anka-programmet på tv. 2006.

- Kalle-Anka-logistik [...] utser vi till årets jul-nyord. Från *SR:s webbplats, programmet Språket* 12.12.2006

klimatflyktning person som flyr sitt land till följd av sämre klimat där. 2001

- Läser en mörk framtidsvision om Europa år 2050 i tidningen *Time*. Öken i södra Spanien, torka i Grek-

land och en våg av "klimatflyktingar" från krisdrabbade Nordafrika. *Expressen* 26.11.2001

[da. *klimatflygting*]

latteliberal 1. (alltför) liberal 2004 (om USA) 2. oäkta, ljummen liberal. 2006

- Det var de nya moderaterna som låg bakom den borgerliga valsegern. Men det är en idémässigt utspädd grupp, latteliberaler, som inte identifierar sig som moderater utan som spretar åt alla håll. *Dagens Nyheter* 15.11.2006

[efter amerikansk eng. *latte liberal*; att dricka kaffelatte anses tillgjort av många och *liberal* är ett skällsord i USA]

legga be att få se någons legitimation. 2006

- Publiken blir leggad. *Dagens Nyheter* 29.9.2006

[till kortordet *legg* för *legitimation*]

medborgarjournalistik ny betyd.: journalistisk verksamhet som bedrivs av vanliga medborgare, som inte är journalister. 2005

- Det som ett etablerat mediaföretag går ut med måste vara källkontrollerat. Annars kommer mediaföretagen på sikt att bli överflödiga. Det finns redan de som menar att bloggar och så kallad medborgarjournalistik kommer att ta över mediernas roll. *Svenska Dagbladet* 20.5.2006

[da. *borgerjournalistik*, no. *borgerjournalistikk*]

miljonsvenska adj.: som hör ihop med miljonsvenskan (se detta). 2005 – **miljonsvenska** subst.: en multietnisk variant av svenska. 2006

- De miljonsvenska ord som vi använ-

der som typ *shoo, guzz, keff* har efter vissa påtryckningar från oss kommit in i Svenska akademins ordlista. *Gringo* 15.11.2005

• I våras triggade en jobbannons i Gringo årets största kulturdebatt. Det var våren Rinkebysvenska blev till blattesvenska. Gringos försök att införa miljonsvenska i stället slogs ner av DN-kultureliten. *Gringo* 7.11.2006

[skall associera till *miljonprogrammet* i 1970-talets förorter, där många med invandrabakgrund bor; jämför *blattesvenska*]

minnespinne usb-minne. 2001

• Som lagringsmedium används Sonys egna minnespinnar som finns i storlekar från 8 till 64 Mb. *Dagens Nyheter* 8.1.2001

[no. *minnepinne*]

minnesprick miniatyriserat datachip. 2006

• Burkarna talar och vykortet sjunger. Ett miniatyriserat datachip, kallat Memory Spot, kan lagra information på ett sätt som öppnar helt nya användningsområden. Minnespricken är inte större än ett halvt riskorn, men kan ändå innehålla text, ljud eller filmklipp. *Dagens Nyheter* 12.8.2006

mobilstrumpa fodral för mobil. 2005.

• Skydda mobilen med en mobilstrumpa i bomull-polyester [...] Strumpan finns i flera färgställningar. *Expressen* 16.10.2005

mobil-tv tv-sändning i mobiltelefon. 2003

• 2007 är året mobil-tv kommer att bli globalt, sa Olli-Pekka Kallasvuo, Nokias koncernchef, i sitt öppningstal

[...] För närvarande sker tester med direktsänd mobil-tv i flera länder. *Dagens Nyheter* 1.12.2006

[även i da. och no.]

nystartsjobb jobb som resultat av åtgärd för att få in arbetslösa i arbetslivet. 2005

• Den 1 januari [2007] införs också nystartsjobb som innebär att den som anställer dig slipper att betala arbetsgivaravgifter för dig, eftersom du är över 55 år slipper de arbetsgivaravgifter dubbelt så lång tid som du varit arbetslös eller deltagit i åtgärder. *Dinapengar.se* 5.12.2006

[förslag från alliansen i valet 2006]

Odellplatta bottenplatta till nybygge som skyndsamt anläggs innan bidragsreglerna ändras. 2006

• När den borgerliga regeringen lade om bostadspolitiken 1991 skapades en mängd så kallade Danellgropar. De utgjorde ett bevis för bidragsmyndigheterna om att ett nybygge var påbörjat – och skulle omfattas av gamla bidragsregler. På samma sätt lär det nu byggas ett antal "Odellplattor" innan politiken läggs om vid årsskiftet. Den här gången måste bygget för att vara bidragsberättigat ha kommit så långt att bottenplattan är gjuten. *Sydsvenska Dagbladet* 31.10.2006

[bildat till kommun- och finansmarknadsminister Mats Odell]

prio ökad anv.: kortord för *prioritet*.

• Prio nummer ett för mig är att man har full behovstäckning i förskolan och att man minskar barngrupperna. *Göteborgs-Posten* 29.8.2006

receptmotionär person som får motion utskrivet på recept. 2004.

- Det handlar om de personer som ska ta emot patienter som fått fysisk aktivitet utskrivet på recept (FAR) av sina läkare. [...] Idrottsföreningar får en liten peng för varje receptmotionär de tar emot. *Hallands Nyheter* 26.4.2004 [jämför FAR]

regnbågsbarn ny bet.: barn till föräldrar som är homo- eller bisexuella eller transpersoner. 2005

- Stockholms stad har dragit igång ett projekt inom förskolan för att öka öppenheten i arbetet med de så kallade regnbågsbarnen och deras familjer. Regnbågsbarn kallas barn som växer upp i familjer med homo- eller bisexuella föräldrar. *Nya Dagen* 2.10.2005 [associerar till *regnbågsflaggan* som är symbol för hbt-rörelsen; äldre betyd. 'grupp barn med olika etnisk bakgrund']

regnbågskväll (dans)kväll som speciellt riktar sig till homosexuella. 2006.

- Men restaurang Nouveau i Falköping satsar också på "regnbågskvällar". Paolo Assio, krögare på Nouveau, berättar: Vi försöker skapa en möteplats och har haft regnbågskväll ett par tillfällen [...] Vid de tillfällena är restaurangen abonnerad. Vill folk komma in ändå är det helt okej men då får de acceptera att där är människor med en annan sexuell läggning. *Falköpings tidning* 16.5.2006 [jämför *regnbågsbarn*]

rondellhund hundskulptur som tillverkats av okända och placerats i rondell. 2006

- Lägg Akademi Vreta Kloster (AVK)

på minnet. Gruppen, bestående av två unga män, är upphovet till explosionen av rondellhundar i Linköping. Något som saknar motstycke i landet. [...] Genom att sätta tillbaka en hund där konstnären Stina Opitz fått sitt konstverk förstört ville Akademi Vreta Kloster protestera [...] pojarna anade [aldrig vad] de satte igång när de placerade sin rondellhund i Tornbyrondellen någon gång på sensommaren. *Östgöta-Correspondenten* 17.10.2006

safariforskning forskning i u-land som anses som ett utnyttjande av landet och liknas vid västliga turisternas nöjesjakt i Afrika. 2006.

- Det finns nästan inga pengar till forskning om infektionssjukdomar på det södra halvklotet. Vi vill också satsa på andra arbetsmetoder än den så kallade safariforskningen. Det brukar betyda att västerländska forskare, ofta från rika universitet, gör nedslag i fattiga länder och sedan tar med sig provresultaten hem för att publicera dem i någon tidskrift. Då utnyttjar vi de fattiga länderna utan att ge något tillbaks. *Dagens Nyheter* 10.6.2006 [efter eng. *safari research*]

shoppingspion person som i hemlighet kontrollerar servicen i en butik. 2006

- Shoppingspioner – smygvägen till bättre affärer [...] Du anlitar ett företag som skickar låtsaskunder till din butik eller som ringer din kundtjänst. De ser ut och uppför sig som vilken vardagskund som helst. Skillnaden är att de noggrant registrerar hur butikspersonal eller kundmottagare agerar, och fyller i en utförlig rapport direkt efteråt. *Tidningen Entreprenör* 2006/1

sopspanare ökad anv.: person som i hemlighet skall kontrollera att folk gör rätt när de lämnar sitt avfall på sopstationer. 2000

- 76-åriga Astrid [...] har åtalats för miljöbrott sedan hon ställt en gammal stekpanna vid en sopcontainer. En sopspanare såg det hela och anmälde saken till åklagare. *Göteborgs-Posten* 2.4.2006

sovbutik butik där kunden mot betalning får sova en stund. 2006

- Sömn har blivit en lyxvara. I flera av världens storstäder öppnar "sovbutiker" där stressade storstadsbor mot betalning får sig en tupplur [...] Idén kommer från New York. *Punkt SE* 2.10.2006

stadsgles, stadsglesning ord föreslagna av Språkrådet som kortare former för *stadsutglesning* (se detta). 2006

[jämför även *stadsspret*]

stadsspret jämför *stadsutglesning*. 2006

- I diskussionerna har förekommit *stadutglesning* och även kortformen *stadsgles*. Nu föreslår Per Åhlström kortformen *stadsspret*, som tar fasta på den spretighet och brist på sammanhang som ligger i engelskans *sprawl*. Och varför inte? *Spret* är ett ord av samma slag som *sprung* och *fläng*, *stoj* och *stök* – en ordbildningstyp som har anbefallts av språkvårdare redan för hundra år sedan. *Dagens Nyheter* 11.11.2006, *Språkspalten*, Catharina Grünbaum

stadsutglesning ohämmand tillväxt av förorter på bekostnad av service i stadskärna. 2003

- Nyurbanism [...] är en reaktion mot

det som i USA brukar kallas för "urban sprawl". En stadsutglesning, villaområde efter villaområde som gör att människor inte kan göra något utan att ta bilen. Till stormarknaden, till jobbet eller fotbollsträningen. Villalivet är en förnekelse av stadslivet. *Expressen-Kvällsposten* 20.7.2003

[svenskt ord för eng. *urban sprawl* till *sprawl* 'breda ut sig (ohämmand, slarvigt)'; jämför *stadsgles*, *stadsspret*]

sverka klaga på inköpt vara som man är missnöjd med. 2006

- Jag hade alltså märkt att jag hade börjat använda ordet "sverka" mer och mer och kollade därför upp om det fanns i Svenska språknämndens nyordslistor. Det gjorde det inte, så jag skickade in ett tips om det. Tröjan som jag sverkade? Jag fick en ny. *Hämtat från bloggplats (Helena Hansson)* 2.2.2006

[bildat till *Sverker* Olofsson, programledare i tv-programmet Plus]

timellare hemmasnickare. 2003

- Det första intrycket av huset är viktigt. Är det prydligt utomhus är det förmodligen ok där inne också. Men se upp för hembyggerier. "Timellare" med hammare och såg har förstört mångt hus. *Svenska Dagbladet* 8.5.2004

[bildat till Martin *Timell*, programledare för tv-program om renovering av hus]

tjejkött kött som unga kvinnor brukar föredra, som kyckling och kalkon. 2006

- Så efter att med skeptisk min ha konsumerat "tjejkött" (kalkon, typ) har jag tuggat i mig min första oxfilé. *Dagens Nyheter* 16.5.2006

triage prioriteringsbedömning i akut-sjukvården. 2001

- För att de sjukaste patienterna ska få vård först sorterar sjukhusen sina akutpatienter allt hårdare. Metoden kallas triage (sortering på franska) [...] Triage innebär att erfarna sjuksköterskor frågar ut patienten och anhöriga. *GP* 4.9.2006

[via eng. av fra. *triage* 'sortering'; även i da.,no.; ursprungligen en metod lanserad av en läkare i Napoleons armé]

villamatta stort utbrett villaområde. 2002

- I Arlöv dominerar höghusen, i Åkarp breder villamattorna ut sig. *Sydsvenska Dagbladet* 23.9.2006

vårdotek en typ av enklare vårdinrättning. 2005.

- Att hjälpa människor som söker vård för enklare besvär och därigenom avlasta vårdcentralerna – det är syftet med de tolv nya Vårdotek som öppnats i veckan i Göteborg i ett samarbete mellan Apoteket och det privata vårdföretaget Capio. På Vårdoteken finns sjuksköterskor [...] som [...] dels kan ge vård direkt, dels hjälpa patienterna boka tid på annat håll. *Dagens Nyheter* 4.12.2005

vårdvisare person som hjälper vårdsökande tillrätta. 2006

- Lagstifta om rätten till fritt val av vård samt inrätta speciella vårdvisare som tillvaratar de mest sjukas intressen. På måndagen presenterade moderaterna sitt sjukvårdspolitiska program. *TT* 21.3.2005

[förslag från moderaterna i valet 2006]

äldrelots person som hjälper vårdsökande tillrätta. 2004

- Den som är över 75 år och fortfarande bor hemma har rätt till lite extra service. Det är tanken bakom projektet Äldrelotsen som ska hjälpa äldre att hitta rätt sjukvård och omsorg i Göteborg. Allt de behöver göra är att slå ett telefonnummer. *Dagens Medicin* 22.9.2004

[förslag från kristdemokraterna i valet 2006]

I arbetet med ordlistan har vi som vanligt haft nytta av Språkdatas databas Språkbanken liksom pressdatabaserna Presstext och Mediearkivet för kontroll av ålder och frekvens.

Liksom förra året har vi haft hjälp av våra frivilliga excerpister, som systematiskt letat efter nya ord och bidragit med de flesta orden i listan. Vi tackar *Rolf Bååth, Sigrid Eklöf, Ingrid Frey, Kristina Gareby Hjerpe, Karin Nilsson-Eklöf, Margareta Nissby, Björn Thunström, Erika Winther* och *Elisabeth Åkesson*. Särskilt tack till *Christer Magnusson*, som hjälpt till inte bara med excerpering utan även med registrering av orden.

Besökare på vår webbplats har också bidragit genom att skicka in iakttagelser om nya ord och även ord som man själv hittat på. Vi publicerar de flesta löpande i var sin lista på vår webbplats <www.språkrådet.se>. Några av orden i nyordslistan har kommit in den vägen: *bloggosfären, curla, drevökultur, fulbryt, groma, mobilstrumpa, sverka, triage, äldrelots*. ■